

**Discursul domnului judecător Marius Badea Tudose, președintele CSM,
susținut cu ocazia deschiderii Conferinței naționale pentru prezentarea
concluziilor proiectului „Consolidarea integrității în cadrul sistemului judiciar”**

București, 27 noiembrie 2015

Distinși oaspeți,

Stimați colegi !

Deschid lucrările acestei Conferințe mulțumind pentru disponibilitatea consecvent manifestată de Ambasada Regatului Țărilor de Jos și de Consiliului Judiciar olandez în susținerea procesului de reformă a justiției din România.

Consolidarea integrității sistemului judiciar românesc nu este doar un deziderat național, ci și o așteptare a Uniunii Europene, a cărei transpunere o regăsim constant în recomandările formulate de Comisia Europeană în cadrul Rapoartelor de evaluare ale Mecanismului de Control și Verificare instituit la momentul aderării țării noastre la Uniune.

În acest context, este meritoriu demersul colegului nostru, domnul judecător Horațius Dumbravă, de a iniția și de a apela la valoroasa expertiză olandeză în domeniu, prin capacitatea de importanți experți în integritate pentru elaborarea ineditului proiect (în sensul de noutate a lui) ce urmează a fi prezentat și suspus dezbaterii în cadrul acestei conferințe.

La fel de veche precum democrația, noțiunea de integritate a însoțit funcția și autoritatea publică în devenirea sa istorică, construindu-se ca o valoare de sistem, dar și individuală, diferit apropiată și înțeleasă de către fiecare persoană investită cu exercitarea autorității

publice. Indiferent de construcțiile teoretice, de standardele asociate, de cultură sau cutumă, integritatea unui sistem este dată de suma integrităților variabile a celor ce alcătuiesc sistemul.

Integritatea magistratului și a sistemului judiciar, fără a fi superioară sau mai importantă decât integritatea demnitarului, funcționarului public și a celorlalte structuri de autoritate, este una mult mai complexă. Aceasta trebuie încadrată în specificul și statutul profesiei și a rolului justiției în stat și societate. Astfel, justiția, ca și magistratul, are dreptul și obligația de a fi independentă și imparțială. Dincolo de garantarea prin Constituție și legi a acestor atribute, eficiența lor este dată, în mare măsură, de modul în care magistratul înțelege să își calibreze conduita profesională și comportamentul public, prin raportare la etica și deontologia profesională, ca filtru și punte între lege și valorile morale recunoscute de societate.

Prima mare provocare a unui sistem obligat la integritate este de a stabili componentele valorice și principiale ale integrității – adică la ce este ținut fiecare membru al său și el în ansamblu. Aceasta trebuie să fie urmată de stabilirea limitelor și reperelor necesare și utile în standardizarea unor criterii de evaluare individuală în raport cu setul de valori și principii asociate – adică unitățile și instrumentele de măsură utilizate pentru obținerea unor rezultate cuantificabile și interpretabile individual și global, precum și limitele erorii standard admise.

Odată clarificate aceste aspecte, o altă mare provocare este aceea de a selecta resursă umană setată educațional, **dar mai ales vocațional**, la a dezvolta un comportament integru raportat la standardele etalonate și asigurarea unui cadru de activitate care să nu afecteze, de niciun fel și în niciun mod funcționarea fiecărei resurse/persoane în parametrii de integritate predefiniți, proprii sistemului.

Având în vedere complexitatea conceptuală a integrității magistratului, consider că acest capital nu poate fi înlocuit cu nimic: nici cu metode sau mijloace de prevenție, nici cu sancțiuni sau premii.

Din parcurgerea materialelor etapizat întocmite până la acest moment, înțeleg că echipa de proiect propune înființarea unei rețele de consilieri de integritate la nivelul unor instanțe și parchete mari din țară, precum și crearea unei platforme pe internet care să permită conștientizarea, comunicarea și accesarea de către toți magistrații a unor materiale cu relevanță în domeniul integrității.

Din dezbaterile avute de-a lungul timpului cu reprezentanții sistemului judiciar, din practica secțiilor disciplinare și a secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii în materie de deontologie, rezultă, așa cum de altfel se susține și în introducerea materialului suport al conferinței de azi, că, (citez) : „reglementarea în domeniul integrității magistratului suferă de multiple imperfecțiuni, teoretice și practice, precum: multipla reglementare a unor interdicții sau incompatibilități, existența unor proceduri diferite de sancționare a încălcării acestora, practica neunitară a Inspecției Judiciare, a secțiilor disciplinare ale CSM și a ÎCCJ în căile de atac împotriva soluțiilor date de secțiile CSM, lipsa de claritate și predictibilitate a unora dintre normele legale în ceea ce privește calificarea unei fapte ca fiind de natură a atrage răspunderea disciplinară sau afectarea bunei reputații și consecințele diferite ce decurg din aceste două tipuri de răspundere” etc...

Deci, opinia generală, inclusiv a promotorilor proiectului, este aceea că ne aflăm pe un teren încă anomic din punct de vedere al normelor și aplicării lor practice în domeniul integrității magistratului român.

Pornind de la aceasta, este de analizat dacă nu ar fi oportună întregirea acestui proiect prin inițierea unui demers de consolidare a reglementării existente și mă refer aici, la Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, completat, eventual, și cu un proiect al Codului de etică pentru magistrați. Acestea ar putea defini standarde și genera criterii

obiective, clare și neechivoce, indispensabile în stabilirea unor indicatori și subindicatori individuali de evaluare.

Mai mult, o reglementare eficientă a domeniului poate configura coordonate stabile, obiective și predictibile de desfășurare a activității consilierilor de integritate. Apreciez că o astfel de abordare, dublată de autoritatea profesională și morală a celui ce îndeplinește funcția de consilier de integritate poate răspunde nevoilor de prevenție, este în măsură să genereze un răspuns individual și colectiv adecvat, precum și un cadru sancționator nesusceptibil de a fi contestat.

Iată de ce vă propun ca, în cadrul dezbaterilor de azi, să analizăm și această perspectivă de lucru și să încercăm o abordare sistemică a temei și a potențialului proiectului pentru a face următorii pași în direcția necesară și utilă.

Vă mulțumesc pentru participarea dvs. la această conferință atât de necesară pentru sistemul judiciar !